

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 13.

Lýsingaprisir fyri petitreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 26. mars 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið — Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum
og skrivstovuni. Telf. 143.

3. árg.

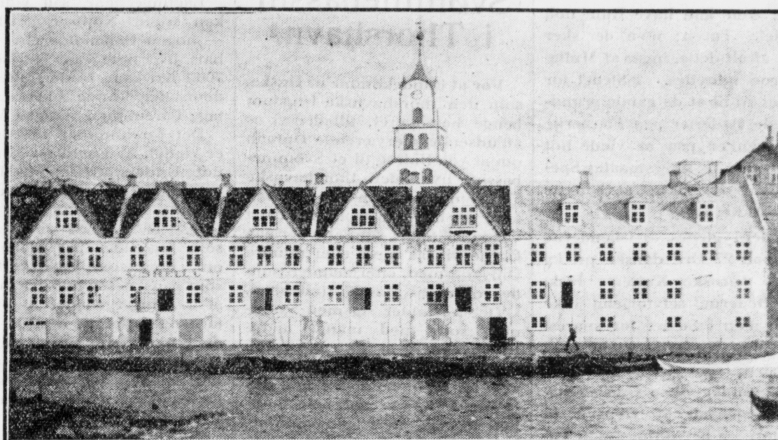
Tandlæge BREND
træffes 11—5. Telf. 114.

FISKERIHERVERVETS FINANSIELLE Vanskelig
heder er snart en gammel Historie her hos os, men sjældnen er de traadt grellere frem end i disse Dage, da den ene Kutter efter den anden sejler ind paa Reykjavik Havn med Lasten fuld af prægtig første Klasses Saltfisk og der møder den triste Kendsgerning, at enten maa Fiskerne sælge Fangsten til Islænderne for en Spotpris eller ogsaa maa de sejle hjem, forspilde den bedste Fiskeetid og saaledes gaa Gaa af en stor og haardt tiltrængt Fortjeneste. En tredje Udvej gives der ikke undtagen maaske den, at smarte Opkøbere her paa Øerne benytter Lejligheden til at overbyde Islænderne med en Øre eller saa pr. Kg. og saa tage Fiskene hjem med Rutebaadene. Fiskerne og de mindre Rederier kommer i alle Tilfælde til at bære Tabet.

Kutterne er for smaa og overbemandede til at kunne gøre Fyldest, naar der indtræffer saa gode Fiskeforhold som i Aar, og det Moderskib, der kunde optage og hjemsejle Fangsten for de overfyldte Kuttere mangler. Kort og godt, vort Fiskeri mangler i en foruroligende Grad den nødvendige Driftskapital baade til Nyanskaffelse og Udrustning. Vor eneste Bank, der dog floerer af de Penge, som Fiskeriet indbringer, synes i uhyggelig Grad at mangle Evner til at forstaa, at den har Pligt til at vedligeholde den Kilde, hvorfra den næres, og den har næppe nok nogen klar Bevidsthed om, at den ved sin Væremåde staar i Fare for med Rette at kunne henregnes til de ægte Parasiter. Vor Forretningsstands gamle grundfæstede Matadorer synes heller ikke at være i Besiddelse af den nødvendige Fornylselskraft, der skal til, om de kommende Skæbter skal kunne gaa videre frem i Fædrenes Spor.

Man kunde maaske vente en god Støtte fra Statens Side, om Sagen blev haaret frem paa rette Maade af Mænd med Navn og Anseelse; men dette har i altfor ringe Grad været Tilfælde. Der er kun gaaet fra Aar siden et Par af disse hæderskronede og ordensbehaugte Matadorer overfor Bevillingsmyndighederne erklærede Kapitalmangel i det færøske Fiskerierhverv for en ren Illusion. Der var dengang Tale om, at mange af de færøske Redere havde Vanskeligheder ved at faa Fiskerflaaden udrus-

Nybygninger ved Stranden.

(Fot. A. Joensen).

Hvor der for nogle Aar siden stod en Række lave og gammeldags Pakhusbygninger, staar nu ovenstaaende smukke og stilfulde Bygninger, der giver Rum for Kontorlokaler for forskellige Virksomheder, samt Pakhuslokaler i Forbindelse hermed. Her har ogsaa Arbejderforeningen i Thorshavn, »Havnar Arbeiðsmannafelag«, Lokale i egen Bygningsejendom.

Fra venstre til højre er Ejendomsforhold og Virksomheder fordelt saaledes: Hjørneejendommen tilhører Konsul V. Lützen. Her har Lützen Kontorlokale for de forskellige Selskaber, som han er Representant for: D. D. P. A., Brand- & Soassurance, Ulykkes- og Automobilforsikring. Ligeledes har Lützen her Kontor for sin store private Forretning med Kul, Cokes & Brænde, Cement & Støbegods. I Stueetagen findes Udsalg af Støbegods fra C. M. Hess, Vejle, hvis Eneforhandler for Færøerne er V. Lützen, Thorshavn.

Næste Ejendom tilhører Direktør Chr. Holm Jacobsen. Holm Jacobsen er Agent for A/S. Dansk-Engelsk Kompagni »Shell«, hvorfor »Shell« her har Kontor. Fiskeri-Selskabet »Nabb« har ogsaa Kontor i denne Ejendom. Endvidere har Chr. Holm Jacobsen her Kontor for sin egen private Forretning: Kul & Cement.

De to efterfølgende Ejendomme tilhører henholdsvis Byrådsformand Johs. O. Joensen og Direktør Jens av Reyni, der har udlejet deres Bygningsejendomme.

Den sidste af de fem Bygninger tilhører »Havnar Arbeiðsmannafelag«. Her har Arbejderforeningen Lokale til Medlemsmøder og Bestyrelsesmøder. I denne Ejendom har Hr. Poul Hansen sine Kontorlokaler, hvorfra han driver en omfattende en gros Forretning, Export & Import. Den største Del af vor Englandshandel gaar igennem Poul Hansens en gros Forretning, der arbejder i nøjeste Kontakt med den etablerede Hull-Rute. Poul Hansen har i samme Ejendom Pakhuslokaler, og Skipafdelig Føroyar oplægger her Varer til de nærmeste Bygder, som kommer hertil med Selskabets Skibe, for derefter at viderebefordres med »Smiril« eller A/S. Thorshavns Mælkeforsyning & Margarinefabriks Rutebaade.

Ejendommen med de tre smaa Kviste tilhører Lagtinget (Amtskommunen). Telefonvæsenet har her sine Pakhuslokaler. I Ejendommen har »Føroya vanlukketrygging« Kontor, og Hensigten er, at Lagtingskontoret, der som bekendt er under Opsejling, ogsaa skal have Sæde i denne Bygning. Poul Hansen, hvis Forretning synes at kræve mere Plads, har nu ogsaa Pakhuslokale i Ejendommen der tilhører Lagtinget.

stet til Islandsfiskeriet, og at Staten desarsaget skulde eventuelt træde støttende til. Maaske var denne officielle Udtalelse en personlig Sandhed for de to Herrer; det er troligt, at de ikke mærkede Kapitalnapheden saa meget; men den var og er fremdeles en Kendsgerning. Det paastaas jævnlgt af saa godt som alle de smaa Rederier og da særlig af de nye, der er ved at arbejde sig op, at det er saa godt som umuligt at rejse Penge til Udrustning, Fornylse eller Udvidelse i Føroya Banki; medens denne dog forstrækker nogle af de gamle grundmurede med anelige Summer. Ja, det er os sagt, af Første-haands Mænd, at et Aktieselskab med flere Kuttere som Svar paa Forespørgsel om Veksellaan fik den Besked, at et saadant kun kunde faas mod alle Aktionierernes

personlige Paategning. Desuagtet omsætter Føroya Banki vældige Summer i Veksler, hvis Udstedere næppe alle er kapitalstærke; men da det kun drejer sig om Smaabeløb til Dækning af Varekøb mellem sletstillede Privatfolk og Smaahandlere risikerer Banken ikke stort ad Gangen, medens den dog tjener store Procenter.

At Bankvirksomheden her ved dette Smaakræmmeri kun medvirker til at styrte Smaafolk end dybere ned i Armoden, synes ikke at afficere de ledende Kræfter, der fortsætter uanfægtede i samme Spor. Aar de ikke, at de ved at yde vort bærende Hovederhverv den tilstrækkelig økonomisk Tilstand vilde overflødigere alt dette elendige Smaavekslertryteri vi nu drages med, eller arbejder de ledende Kræfter her som

andre Steder kun med det ene Formaal for Øje: »Stotte de privilegerede Store og hæmme de smaa Udviklingsmuligheder?« — Maaske bundet det hele kun i manglende Evner til at se de vældige økonomiske Muligheder, der ligger i et velfinancieret færøsk Storfiskeri. — Maaske er det kun Mangelen paa Mod hos vore Bankmænd til at begive sig ud paa de finansielle Dyder, som er Skyld i Stilstanden? — Vist er det, at saalænge som Kræmmeriaanden sidder ved Roret i vort Bankvæsen i Stedet for den vidtskuende Handelsaand, saalænge sker der ikke noget i vort Erhvervsliv.

At det forrige Aar kneb voldsomt for mange dygtige Skipper, der selv ejer Skib og reder det ud, er en Kendsgerning og kan, naar det skal være belægges med tilstrækkelig mange

Eksempler; men hvorfor det ikke kneb slet saameget i Aar, tænker de fleste maaske ikke saa meget over. Nogle har vel læst følgende opmuntrende Notits i danske Blade og i »Dimmal«: »Laan i færøske Fiskefartøjer: Folketingets Finansudvalg har for sit Vedkommende givet Tilslutning til en Indstilling fra Finansministeren om Statsgaranti for Laan i Færø Bank i den Udstækning, der maa vise sig paakrævet til Udrustning af færøske Fiskefartøjer til Deltagelse i Foraarsfiskeriet i Aar. Den fornødne Lovhjemmel vil blive søgt paa Tilægsbevillingsloven«, og heri set den tilstrækkelige Hjælp. Det kunde imidlertid være højt interessant at vide, hvor mange og særlig hvem Føroya Banki har forstrakt med Penge til Udrustning etc. paa denne Konto. Resultatet bliver vist baade magert og overraskende. Andre har vel trostet sig med at Aaret i Fjor var saa godt, at de fleste let kunde afholde Udgifterne til den nødvendige Udrustning af det rigelige Overskud; men Resultatet var desværre saa, at det »rigelige« Overskud medgik til de nødvendige Fornylser og Anskaffelser af Motor m. m. som altfor længe havde maattet vente. Alle de mange Stævninger for Sopaneteret til Skipperne, Kokke og Bedstemænd, der er udtagne i Løbet af Aaret, beviser bedst, at de smaa Redere ikke sidder rigeligt i det.

Men hvorledes gik det da til, at vor Kutterflaade gled saa forholdsvis let ud i Aar? — Svaret er ligefrem: »Velvillig« Kredit fra de handlende her, der atter støtter sig til »velvillig« Kredit hos Firmaer i Ulandet, alt i Haab om en god Fangst — som Gud ske Lov nu ogsaa synes at slaa til. —

Det forstaaes let, at Mænd, der har faaet Udrustning paa denne Maade, ikke er heldigt stillede i vanskelige Salgsforhold. Fiskeriet skal omsættes i Penge og det helst med det samme, for at opnaa Kredit til næste Udrustning, der falder i Maj, saa det er vanskeligt at modstaa et Tvangsalg eller undgå de frygtelige Følger af Dumping. Helt anderledes vilde det hele være om en i vort Hovederhverv ingsigtsfuld Bankbestyrelse stod som den financierende Faktor. Fiskeriet vilde blive hjembragt paa den bedst mulige Maade, Tilvirkningsarbejdet vilde blive sat i Gang saa snart som muligt, kort sagt alle ledige Hænder vilde være i travl Virksomhed fra det tidlige Foraar med at forølle det ved Fiske-